

Verslag portefeuillehoudersoverleg Energietransitie

Aanwezig:

Rik Thijs	Eindhoven (voorzitter)
Hetty van der Hamsvoort	Bladel (vice voorzitter)
John Bankers	Asten
Lindy Wijnen	Bergeijk
Karel Boonen	Cranendonck
Jeanne Adriaans	Eersel
Frans Stravers	Geldrop-Mierlo
Martien Bankers	Gemert-Bakel
Maaïke van Breugel – Smolders	Heeze-Leende
Martijn de Kort	Helmond
Joan Briels	Laarbeek
Sandor Löwik	Nuenen
Paul van den Biggelaar	Oirschot
Peter van de Noort	Reusel de Mierden
Willem van Doorn	Someren
Steven Grevink	Son en Breugel
Rens Pijnenburg	Valkenswaard
Mariëtte Giesbertz	Veldhoven
Maarten Pieters	Waalre
Robert Aerts	Enexis

Afwezig:

Jan-Willem Slijper	Best
Tom Oomen	Deurne
Martijn Tholen	Waterschappen
Bas Maes	Provincie Noord-Brabant

1. Opening en vaststellen agenda

- De voorzitter opent de vergadering en heet de deelnemers welkom.
- Het verslag van het poho energietransitie van 19 november 2025 is ongewijzigd vastgesteld. De actiepunten staan in de onderstaande tabel.

Actie	Actiehouder	Status/planning
Aanleveren mogelijke initiatieven voor inzet kwaliteitsbudget biodiversiteit bij MRE	Gemeenten	Er zijn 2 concrete, uitgewerkte plannen ontvangen (Geldrop-Mierlo en Bladel) die bij de BMF liggen ter advisering. Er wordt i.s.m. de BMF gewerkt aan een voorstel voor de volgende Stuurgroep om budget te reserveren voor plannen die nog in de pijplijn zitten (zoals in Someren).

2. Startnotitie RES 2.0

Toelichting:

De actuele versie van de Startnotitie voor de RES 2.0 is besproken. De input van het Programmteam, Stuurgroep, memo vanuit de SGE-gemeenten, het ambtelijke werkatelier van 29 januari en de sessie met de Adviesgroep RES zijn in deze versie verwerkt. We willen een definitieve versie van de Startnotitie laten vaststellen op 27 mei 2026 in het eerste poho na de verkiezingen. Daarna zal deze ter vaststelling worden aangeboden aan de colleges en

ter informatie aan Gedeputeerde Staten en de Algemene Besturen van de Waterschappen. In de zomer delen we de Startnotitie ook met een raadsinformatiebrief ter informatie met de gemeenteraden.

De Startnotitie RES 2.0 wordt gevolgd door een consultatieversie RES 2.0, waarover we het gesprek voeren in onze vergadercyclus vanaf oktober 2026. Een volledig overzicht van de planning naar een RES 2.0 is als hoofdstuk 5 in de startnotitie opgenomen.

Bespreking:

- Vanuit SGE wordt dank uitgesproken voor de beantwoording van de brief. Wel wordt meegegeven dat er nog onvoldoende van de punten wordt teruggezien in de actuele versie van de startnotitie.
- Er is uitgesproken dat de focus in de startnotitie nog veel bij de 2 TWh opwek ligt. Daarbij wordt opgemerkt dat het ontbreken van voldoende draagvlak voor zon- en windparken een risico vormt. Er wordt onvoldoende ingegaan op wat er concreet wordt gedaan om dit te voorkomen. Belangrijk dat het gesprek wordt gevoerd over wat we anders gaan doen.
- Het toekomstbestendig energiesysteem moet als basis worden gezien voor de nieuwe RES 2.0.
- Er worden geen aanpassingen in de startnotitie voorgesteld, maar deze input moet wel worden meegenomen in de gesprekken met de nieuwe bestuurders en de verdere uitwerking van de RES 2.0.
- Meerdere gemeenten zijn komend jaar bezig met de (herijking) van de omgevingsvisie. Het proces van de RES 2.0 past hier goed bij. Het is wel belangrijk om dit op een goede manier procesmatig te borgen, zodat deze parallel blijven lopen.
- Vanuit provinciaal perspectief wordt benadrukt dat fundamentele keuzes nodig zijn om goede afwegingen te kunnen maken. Gevraagd wordt hoe de regio daadwerkelijk regionale keuzes gaat maken en ervoor gaat zorgen dat deze doorwerken in lokaal beleid en handelen. Ook wordt een duidelijke datum gemist waarop de 2 TWh-doelstelling gerealiseerd moet zijn. En gevraagd om nog eens te kijken naar de zienswijzprocedure rond de consultatieversie van de RES 2.0. Voorgesteld wordt om de input vanuit de provincie mee te nemen in de uitwerking van de RES 2.0. De zienswijzprocedure voor de consultatieversie RES 2.0 is reeds verlengd.

Conclusie:

- Het poho is met deze kanttekeningen akkoord gegaan met deze versie van de Startnotitie, om voor te leggen in het eerste poho na de verkiezingen. En daarna ter vaststelling aan de colleges en ter informatie aan de besturen van provincie en waterschappen.

Het is van belang dat de besproken aandachtspunten worden meegenomen in de verslaglegging en in het gesprek met de nieuwe bestuurders en de verdere uitwerking van de RES 2.0.

3. Stand van zaken verduurzaming bedrijventerreinen

Toelichting:

Eind 2024 is het project 'Verduurzaming bedrijventerreinen' gestart, met een (SPUK)subsidie vanuit het landelijke Programma Verduurzaming Bedrijventerreinen. Bestuurlijk trekker Sandor Löwik deelt de stand van zaken van het project.

Bespreking:

- Er is gesproken over de mate waarin bestuurders op de hoogte zijn van de stand van zaken van de bedrijventerreinen in eigen gemeenten. Periodiek worden ambtenaren geïnformeerd via digitale en fysieke kennissessies.
- Er wordt gepleit voor actieve kennisdeling van ervaringen en resultaten, waarbij het aanbod wordt gedaan vanuit Helmond om de geleerde lessen en resultaten breed te delen. In deze casus hebben ondernemers zelf gevraagd om voortzetting van het traject, dat inmiddels met acht jaar is verlengd. De betrokken ondernemers zijn erg positief over de aanpak. Ook parkmanagers zijn goed betrokken en geven aan bereid te zijn om bij andere gemeenten te vertellen over wat goed werkt. Het geluid vanuit ondernemers naar andere ondernemers kan daarbij krachtig zijn.
- Er is brede overeenstemming dat een goede organisatiegraad onder ondernemers een belangrijke succesfactor is.
- De aanhaking van een energiehubregisseur wordt enerzijds als positief ervaren. Er wordt duidelijke voortgang geboekt en er is een belang vanuit het bedrijfsleven om aan te haken. De mate van samenwerking in deze trajecten is echter technischer en intensiever, wat ook een andere aanpak vraagt. Belangrijk is dat goed wordt afgestemd.
- Het is belangrijk dat er aandacht is voor de periode na ondersteuning van de aanjagers; zorg dat er bestuurlijke aandacht is/blijft (vanuit zowel energie als economie-portefeuille).

Conclusie:

Het poho heeft kennisgenomen van de stand van zaken van het project verduurzaming bedrijventerreinen.

4. Activiteiten SpUK subsidie isolatie

Toelichting:

Vanuit de regio hebben we de subsidie 'Specifieke Uitkering (SpUK) Isolatieopgave Nationaal Programma Lokale Warmtetransitie' aangevraagd en toegekend gekregen. Het betreft voor de MRE een bedrag van €452.899,68. Deze gelden zijn in te zetten tot en met 31 december 2028. Het doel van deze subsidie is om concrete stappen te zetten, knelpunten aan te pakken en de isolatie van woningen te versnellen en op te schalen. Op basis van input vanuit de gemeenten is een plan van aanpak opgesteld en voorgelegd.

Vanuit het Rijk wordt voldoende ruimte gegeven om het plan van aanpak nog bij te stellen; het wordt gezien als een startpunt. De activiteiten uit het plan van aanpak zullen we gezamenlijk met de gemeenten verder uitwerken; ook is er nog ruimte om te schuiven in de budgetten.

Bespreking:

Geen vragen of opmerkingen

Conclusie:

Het poho heeft kennisgenomen van het plan van aanpak SpUK-subsidie isolatie.

5. Brainportaanpak netcongestie

Toelichting:

Vanuit het programmabureau MRE is, in afstemming met onder meer Eindhoven, Helmond, Brainport Development, de provincie Noord-Brabant en het ministerie van KGG, een

werkagenda met concrete acties opgesteld. Deze Brainportaanpak netcongestie richt zich op maximale benutting van de beschikbare capaciteit en versnelling van de uitbreiding van kritieke infrastructuur in de regio, als onderdeel van de Brabantse Aanpak Netcongestie. Een eerste conceptaanpak is besproken in de stuurgroep energietransitie van 4 februari 2025. Op 25 februari 2025 is er een ambtelijke werksessie geweest om de aanpak verder samen vorm te geven.

De opzet voor de Brainportaanpak netcongestie is nu in dit poho voorgelegd om reflectie en richtinggevende input op te halen voor de verdere uitwerking. Daarnaast is een concept raadsinformatiebrief voorgelegd voor akkoord.

Bespreking:

- De congestieonderzoeken van Enexis hebben tot op heden nog geen regelbaar vermogen opgeleverd. Er is dus geen flexibel vermogen aangeboden op deze stations. Tegelijkertijd wordt gewerkt aan het bijbouwen van verdeelstations, maar op het niveau van het hoogspanningsnet zitten beperkingen. Slimmer omgaan met energie en samenwerking tussen partijen kan helpen om de beschikbare capaciteit beter te benutten.
- De situatie op het elektriciteitsnetwerk zal op korte termijn urgenter worden. Projecten hebben uiterlijk dit jaar om prioriteit aan te vragen. Waarschijnlijk is daarna onvoldoende ruimte beschikbaar voor een nieuwe aansluiting.
- Enexis gaat tussen 1 juli en 1 oktober 2026 berekenen hoeveel ruimte er nog resteert om vanaf 1 oktober 2026 uit te geven aan de integrale wachtlijst. De hoeveelheid beschikbaar vermogen zal wisselen per verzorgingsgebied.
- Per 1 oktober wordt een nieuw aanvraagproces voor woningbouw geïntroduceerd. Naar verwachting is eind 2026 / begin 2027 duidelijk welke woningbouwprojecten mogelijk op een wachtlijst voor netaansluiting terechtkomen.
- Er liggen nog kansen door de woningbouw netbewuster te ontwikkelen. Dit zal nodig zijn om onze schaa sprong te realiseren. Op dit moment is hier nog onvoldoende aandacht voor bij projecten.
- Er wordt benadrukt dat de vraag niet is óf woningbouw op een wachtlijst komt, maar welke projecten wel of geen prioriteit krijgen. Bij nieuwe ontwikkelingen moet de krapte op het net nadrukkelijk op het netvlies staan. De vraag wordt gesteld om duidelijkheid te krijgen wanneer de situatie daadwerkelijk tot stilstand leidt. Wanneer projecten vanaf januari 2027 niet op de prioriteitenlijst staan, neemt de kans op een aansluiting af. Er wordt voorgesteld om een heldere tijdlijn van de ontwikkelingen rond netcongestie te agenderen voor het volgende poho waarbij ook inzichtelijk worden gemaakt hoe de regio zich organiseert om met deze opgave om te gaan.
- Er wordt voorgesteld om ook Tennet uit te nodigen voor het gecombineerd poho van 8 april.
- Daarnaast wordt besproken of kan worden ingezet op versnelling van wet- en regelgeving. Als regio hebben we samen met EZK en Provincie samen al een pilot lopen voor een gebiedsfonds om energie-infrastructuur sneller te ontwikkelen. Vanuit het Rijk wordt er ook gekeken of dit een effectieve maatregel kan zijn voor opschaling.
- De bestuurders kunnen zich vinden in de inhoud van de informatiebrief voor de raden en colleges. Er is gesproken over de wens om een lokale appreciatie toe voegen bij de brief. Afgesproken is dat er in de brief komt te staan dat er per gemeente een nadere toelichting kan volgen over de lokale gevolgen.

Conclusie:

- Op 8 april staat een combi poho gepland met bestuurders Ruimte & Wonen en Economie. Op de agenda staat de ontwikkeling van het elektriciteitsnetwerk en of en hoe we gezamenlijk gaan optrekken bij het prioriteringskader. Er volgt een uitnodiging aan Tennet om aan te sluiten bij dit overleg.
- De informatiebrief aan raden en colleges wordt op donderdag 12 maart verstuurd. Met een toelichting dat de brief voor gemeenten aanleiding kan zijn om specifiek per gemeente een nadere toelichting of raadsadvies op te stellen over de lokale gevolgen.

6. Casus hoogspanningsstation Maarheeze

Toelichting:

TenneT en Enexis willen het bestaande hoogspanningsstation in Maarheeze uitbreiden, wat nodig is om in de groeiende vraag naar elektriciteit te kunnen voorzien.

Het elektriciteitsstation Maarheeze is één van de casussen waarvoor Rijk, Provincie en MRE middelen bij elkaar hebben gelegd in een regionaal gebiedsfonds. Hierover zijn afspraken gemaakt in het BO Brainport van november 2025.

Bespreking:

- Vanuit de gemeente Cranendonck is er een toelichting gegeven op de lokale situatie.
- In het Dagelijks Bestuur MRE is op 9 maart ingestemd met een financiële bijdrage uit het gebiedsfonds voor deze casus.
- Komende dinsdag wordt de BOPA procedure van Enexis aan de Cranendonckse gemeenteraad voorgelegd met het verzoek een positief advies hierover te geven.
- Er wordt benadrukt dat een goede samenwerking in de toekomst belangrijk is om dergelijke situaties te voorkomen.

Conclusie:

Het poho heeft kennisgenomen van de stand van zaken rond het hoogspanningsstation Maarheeze. Dit komt komende dinsdag in de raad van Cranendonck.

7. Buurtaanpak Enexis Son en Breugel

Toelichting:

Vanuit de gemeente Son en Breugel is een presentatie gegeven over de buurtaanpak van Enexis in het centrum van Son. Enexis kwam twee jaar geleden binnen met de opdracht om te starten met de verzwaring van het laagspanningsnetwerk in het centrum van Son. Dit is samen met Eindhoven de eerste concrete casus van de buurtaanpak waar gemeente en Enexis in één keer een hele buurt aanpakken.

Bespreking:

- Er wordt gevraagd of gemeenten voorafgaand aan gesprekken met netbeheerders randvoorwaarden vaststellen voor locaties. Dit blijkt in de praktijk te verschillen en hangt mede af van de locatie waar een station of huisje moet worden geplaatst. Vaak wordt ter plekke bekeken wat de meest geschikte locatie is. Er wordt wel gekeken naar randvoorwaarden, maar in de praktijk is er vaak weinig schuifruimte.
- Er wordt benadrukt dat het belangrijk is om vooraf goede afstemming te hebben tussen gemeente en Enexis, zodat met een eenduidig verhaal het communicatietraject wordt

ingegaan. Transparantie richting bewoners en heldere afspraken over de inbreng in het vervolgproces worden gezien als belangrijke succesfactoren.

Conclusie:

Het poho heeft kennisgenomen van de buurtaanpak van Enexis bij de gemeente Son en Breugel.

8. Nadere overeenkomst Enexis

Toelichting:

Op 4 februari 2026 zijn in de Stuurgroep energietransitie de openstaande punten voor de Nadere Overeenkomst tussen MRE-gemeenten en Enexis besproken. Vanuit de Stuurgroep is ingestemd met de inzet van publieke gronden en het starten van een gezamenlijke verkenning. Voor het artikel voor combinatiewerkzaamheden is op basis van het gesprek in de Stuurgroep gezocht naar een compromis tussen de verschillende gemeenten en Enexis. Dit heeft geleid tot een tekstvoorstel dat de positie van de gemeenten verder verduidelijkt.

Bespreking:

- Vanuit Enexis wordt dank uitgesproken voor het doorlopen proces en de samenwerking.
- Er wordt opgemerkt dat het positief is dat er nu een versie van het document ligt waar, ondanks eerdere kritische kanttekeningen, gezamenlijk mee kan worden ingestemd.
- We lopen hiermee als regio voorop.

Conclusie:

Het poho is akkoord gegaan met de voorgelegde versie van de Nadere Overeenkomst met Enexis. Er is afgesproken om deze versie uiterlijk 12 mei ter vaststelling voor te leggen in elk college.

9. Realisatieteam Energie-infra

Toelichting:

In het poho Energietransitie van november 2025 is het poho bijgepraat over de ontwikkeling van het Realisatiebedrijf MRE. Het Realisatiebedrijf is per 1 januari 2026 gestart. Onderdeel van het Realisatiebedrijf is het realisatieteam energie-infra.

Vanuit het realisatieteam zijn de vervolgstappen voor de komende periode gepresenteerd.

Bespreking:

Er is onder andere toegelicht dat de rol van het realisatieteam ligt vooral bij het verbinden van kennis en expertise. Het team neemt niet zelf extra uitvoerende capaciteit over, maar zet waar nodig externe partijen met specifieke kennis in.

Conclusie:

Het poho heeft kennisgenomen van de start en vervolgplannen van het realisatieteam energie-infra.

10. Ingekomen stukken en mededelingen

- De Memo terugkoppeling andere poho's is ter informatie schriftelijk gedeeld

- De stuurgroep energietransitie heeft op 17 december 2025 het Jaarplan energietransitie 2026 en op 4 februari Jaarverslag 2025 vastgesteld. Deze zijn ter informatie schriftelijk gedeeld.
- De Memo vervolg afspraken Handelingsperspectief is ter informatie schriftelijk gedeeld
- De Memo Stand van zaken programmalijn warmte is ter informatie schriftelijk gedeeld *Er is mondeling extra toegelicht dat het onderzoek naar de warmtebronnenstrategie zich in de afrondende fase bevindt. Een nadere toelichting wordt gegeven in het volgende poho.*
- De Memo Stand van zaken programmalijn gebouwde omgeving is ter informatie schriftelijk gedeeld

11. Rondvraag en sluiting

- Er wordt aangegeven dat dit het laatste poho is voor de gemeenteraadsverkiezingen. De voorzitter heeft de deelnemers bedankt voor hun betrokkenheid en inzet in de afgelopen jaren.
- Richting nieuwe bestuurders wordt als opmerking meegegeven dat het zinvol is om combinaties te zoeken tussen de portefeuilles energie/wonen/economie.
- De voorzitter sluit de vergadering om 14.40 uur

Volgende vergadering(en):

- De volgende vergadering van de stuurgroep energietransitie is gepland op woensdag 15 april 2026 bij de Metropoolregio Eindhoven.
- De volgende vergadering van het poho energietransitie is gepland op woensdag 27 mei 2026. De locatie wordt later bekend gemaakt.
Daarnaast is er een gecombineerd poho gepland met bestuurders van Ruimte & Wonen en Economie. Dit combi-poho vindt plaats op 8 april bij het Huis van Waalre.

Actielijst

Actie	Actiehouder	Planning
Tennet uitnodigen voor combi poho 8 april	MRE	Z.s.m.
Informatiebrief ontwikkelingen netcongestie delen met de raden, met een toelichting dat de brief voor gemeenten aanleiding kan zijn om specifiek per gemeente een nadere toelichting op te stellen over de lokale gevolgen.	MRE	12 maart 2026
Vaststellen Nadere Overeenkomst gemeenten-Enexis in elk college	Gemeenten	Uiterlijk 12 mei 2026